

РУСЛАН

Виходить у Львові що дня
 трим неділь і руских свят
 і 1/2 год. пополудні.
 Редакція, адміністрація і
 експедиція «Руслана» під ч. л.
 Л. Димбровського (Хорунджини). Екс-
 педиція місцева в Агенції Со-
 коловського в пасажі Гавемана.
 Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереження.
 Рекламі неопечатані шльби
 від порта. — Оголошеня зви-
 чайні приймають ся по ціні
 20 с. від стрічки, а в «Наді-
 сланім» 40 с. від стрічки. По-
 дьяки і приватні донесеня по
 30 с. від стрічки.

Передплата
 на «РУСЛАНА» вносять:
 в Австрії:
 на цілий рік 20 кор.
 на пів року 10 кор.
 на чверть року 5 кор.
 на місяць 1-70 кор.
За границею:
 на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокє число по 16 сот.

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віра не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Чи то має бути та „висша культура польска“?

(+) Від часу як *Słowo polskie* перейшло в руки Всеполяків, розпочало оно з завзятими напастями накидати ся на руску суспільність а особливо руску молодіж, а на вперейми з тим всепольским органом пішли *Dziennik polski*, *Gazeta narodowa*, *Nowa Reforma* і *Wiek nowy*. Один дневник намагав ся завзятійше від других накидати ся при всякій нагоді на руску суспільність, все пятавати яко *dzicz i hajdamaczuzna*, протиставлячи сему «висшу польску культуру». Особливо сілю в очах окрім університетської молодіжки стали тим дневникарем загорільцям польским рускі гімназі, в них відкрили они гнізда сеї дичі і гайдамаччини, огнища ненависти до всего, що польске. Не можна і сего промовчати, що до сего всепольского хоруг, котрий ренетував безнастанно про дич і гайдамаччину прилучив ся москвофільський «Галічанін», для котрого ще більше осоружними є рускі гімназі, він навіть обняв ролю «особыхъ порученій» і достарчував з великою сквалпивою доносів і видумок всепольским дневникам.

Все те послужило пригідним оружем для таких автономістів як Войцех Дідушицкий, Целецкий і Тадей Ценьский, для таких демократів, як Райский і Рутовский, щоби розпочати завзяту боротьбу в соймі проти руских гімназій, проти рускої молодіжки і не допустити до засновань нової гімназії рускої в Станиславові.

Але-ж розгляньмо ся ближше около себе і спитаймо, наколи руска молодіж навіть допустила ся якого невідповідного поступку, звідки зачерпнула она ту науку, які приміри руководили нею? Вжеж сама *Gazeta narodowa* подала докладне націонале сімох прогнаних за подію з д-ром Фядком руских слухачів університету — сеж все вихованці польских гімназій, котрі мають бути по думці Дідушицких і Райских тими взірцевими закладами висшої культури польскої. Ми не похваляли і не похваляємо зовсім поступку з минулої пятниці частини руских академиків, але якжеж поступила собі та польска молодіж «з висшою культурою»? Насамперед насилою не допускала руску молодіж до університету, принявши на себе ролю «народових жандармів» нібито для оборони «загрожених польских катедр», і все те з одобреном польского сенату університетского, відтак вертаючи в похмілю з комерсу облегла себе і занечистила мури Успенської церкви, виправляла догий час дикі крики під духовною рускою семинарією, звідтам знов удала ся під інститут СС. Василянко і добувала ся насильно до фірти, видзвонюючи давінком і викрикуючи нечувані огидні слова!

Чиж се та висша культура польска, котрою має переймати ся наша молодіж руска?! Ми все стоїмо при тім, що руска молодіж повинна тактовним і розумним повєденем визначати ся, бо наші противники з всепольского і москвофільского та-

бору чигають на найменшу похибку єї, щоби з сего відтак роздмухати велику річ і виходячи з сего погляду, осудили ми поступок сеї горстки молодіжки, котра виправила демонстрацію д-рови Фядкови. Але-ж ті, що все те зводять на рахунок рускої дичі і гайдамаччини, забувають, що взірці сеї події перше ще появили ся в Дублянах, де шляхоцка виспекультурна молодіж виправила бунт формальний, на львівській техніці, де польска молодіж обкидала професора Туліє кальшами, де та сама польска молодіж за ректора Німентовского на інавгурації в присутности намісника і інших достойників виправила такий дикий крик і свист, що архиепископ Ісакович з сльозами в очах опустив салю, висловивши жаль задля зневаги єго духовної особи. І таких прикладів найшли-б ми багато. Чи се має бути та висша культура, що має присьвічувати прикладом рускої молодіжки і рускої суспільности?

Краєвий бюджет. Прелімар на 1903. і 1904. р.

Видатки:		
Рубрика	в 1903. р.	в 1904. р.
I. Презентація краю	244.572 К	244.572 К
II. Заряд	791.033 „	801.301 „
III. Санітарні справи	2,815.010 „	2,912.725 „
IV. Добродійність	87.223 „	63.673 „
V. Просьвіта	9,055.909 „	9,564.892 „
VI. Історичні памятн.	85.866 „	91.240 „
VII. Публичне безпеченство	588.490 „	630.625 „
VIII. Комунікації	3,480.399 „	3,612.577 „
IX. Водні будови і меліорації	1,654.631 „	1,852.034 „
X. Рільництво	1,460.534 „	1,438.169 „
XI. Гірництво	53.111 „	54.116 „
XII. Промисл і рукотвори	452.996 „	638.096 „
XIII. Краєві довги	2,889.928 „	2,921.164 „
XIV. Ріжне	293.124 „	408.524 „
Разом	24,043.826 К	25,233.728 К
Приходи:		
I. Заряд	70.425 К	70.200 К
II. Санітарні справи	128.622 „	136.291 „
III. Історичні памятники	450 „	450 „
IV. Публичне безпечен.	220.873 „	230.857 „
V. Комунікації	589.647 „	544.034 „
VI. Водні будови і мел.	27.713 „	70.116 „
VII. Рільництво	434.343 „	446.608 „
VIII. Гірництво	9.000 „	9.000 „
IX. Промисл і рукотвори	4.180 „	4.880 „
X. Краєві довги	27.002 „	21.894 „
XI. Ріжне	1,138.588 „	1,285.354 „
XII. Консумц. оплати	6,945.090 „	6,985.090 „
XIII. Решта з давних літ	178.522 „	882.782 „
Разом	9,744.560 К	1,677.466 К

При порівнянню розходів і приходів в 1903. р. показує ся, що недобір вносить 14,269.266 К. Після внесеня комісею недобір має ся покрити додатками до податків, а іменно 60% у східній і західній Галичині, а 49% в Вел. Князівстві Краківскім додатками до податку ґрунтового і домового, а даліше 66% в Галичині і 55% в В. Князівстві Краківскім додатку до податку

заробкового і інших податків. Приймаючи видатність 1 сотика додатків до загальної суми податків на 236.000 К, прийде з того жерела доходів на квоту 14,269.246 К, себто бюджет на 1903. р. при дотеперішній висоті податків замикає ся на двишкою 80 К.

В 1904. р. недобір вносить 14,556.262 К, який має ся покрити додатками до податків: 60% до податку ґрунтового і домового, а 66% до податку заробкового і інших в Галичині, а 52% і 58% в Вел. Князівстві Краківскім. Принявши видатність 1 сотика додатків в 1904. р. в сумі 240.000 К, комісія прелімарує дохід з сего жерела в висоті 14,569.338 К, або що бюджет на 1904. р. замикає ся прелімарованою надвишкою 13.076 К.

Бюджетова комісія приняла вже рубрику видатків і приходів на 1903. і 1904. р., а на слідуєчій засіданню прийде до остаточного зіставленя цілого бюджету.

Угорске пересилене.

Місія міністра скарбу Люкача ще до сего часу остала чисто посередничою. Не тільки, що не наступила єго номінація президентом міністрів, але взагалі ще не стало певним, на чім має оперти ся будуче правительство. В лоці ліберального, угорского сторонництва, яке довгий час стояло при кермі держави, завначив ся дуже остро роздор, який, колиб довершив ся, у злучі зі сторонництвом независимости дав би перевагу радикальним і шовіністичним кругам.

Тому вибрано комітет девятьох, який зложив точки компромісу, на котрі згодили ся оба крила ліберального сторонництва і умірковані Кошутівці; тільки скрайні націоналісти під проводом Барабаша не хотять вдоволити ся навіть тими уступками, які признає програма комітету девятьох національним жаданям Мадярів що-до військовости.

Але здає ся, що на підставі тої програми дала би ся осягнути єдність на стілько, що угорский парламент став би спроможний до дальшої праці і міг би ухвалити державні коначности.

Буде зависіти від того, чи Корона згодить ся на програму, яку виготовив комітет девятьох ліберальної партії. Після вістий з Будапешту она предкладає слідуєчі народно-війскові постуляти: 1) Команда у війську і внутрішня мова службова повітають і даліше німецкі. — 2) У військовім постуваню судовім буде заведена поступенно мадырска мова. — 3) В школах кадетских на Угорщині будуть викладати ся по німецки лиш предмети війскові а всі інші по мадырски. — 4) Старі хоругви полкові повістануть незмінені, однакож на будуче, коли би якийсь полк справляв собі нові хоругви, то крім гербу габсбургского має бути уміщений також герб угорский. — Після иншої вісти програма комітету девятьох містить в собі також постанову, що парламент угорский має конституційне право мішати ся до справ запоручених Короні в справах військових.

Але насуває ся ще нова трудність, через котру залагодженє кризи може потягнути ся, а то становище хорватских членів парламенту, котрі на случай, коли би мадырскі жаданя, що-до узглядненя мадырской мови у войську, виявились вислів в якійсь законній формі, будуть того са

мого домагати ся також і для хорватської мови. Кажуть, що член комітету дев'яток Йосифович висказав бажання Хорватів в с'їм напрямі і домагав ся уміщення відповідного тексту. Коли би того бажання не углядено, то найблизшим наслідком того було би недозволене хорватських послів, котрі доси вірно держали ся малярської ліберальної партії. Тих 42 хорватських голосів в угорській палаті послів заважили вже нераз, а коли би они відпали, то ліберальна партія дуже би потерпіла. Вкінці також і румунські послі в Семигороду розвинули живу акцію против маляризації у війську.

Отже не підє Мадярам так легко, як они се думали. Надто телеграми доносять, що Корона не заакцентувала предложенї собі Люкачом програми комітету дев'яток. Цісар прийняв вчєра на авдієнції шефа генерального штабу бр. Бека і гр. Голуховського в цілі порозуміння що-до угорських жадань і вручив їм копію предложенї собі програми. Вечєром мін. Люкач разом з гр. Куєном відїхали до Будапешту, однак з поручєням, в пятницю ставити ся знов у Відні. Розходять ся о позисканє модифікації програми комітету дев'яток, яку Люкач має позискати від ліберального сторонництва. Хотяй мало є на се надїї, однак певне, що Корона рішена не допустити укороченя своїх начальних прав угорському шовінізмови.

НОВИНИ.

— Календар. В пятницю: руско-кат. Евлампія; рим.-кат. Іоана Капістрана. — В суботу: руско-кат. Филипа; рим.-кат. Рафаїла Арханг.

— Культурність учеників по польських гімназіях звісна всім, хотяй затаювана пильно так настоятелями, як і польскою прасою. Передовсім проявляє ся она в слїпїй, безглузній ненависті до всього, що руске. Та і не диво, коли єї виховують, як тих бісурмає, у крайнім презирстві до автохтонного народа, який після думки швєхпольських шовіністів є призначений на службу для Поляків і польскої ідеї. Тому і вмовляють в загал і в молодїж «культурну виспїєсть» супротив «хлопа і попа». Не диво-ж, що начинений такими вєдєдями молодїж хочє ся панувати, а не... вчиги. Звісна є акція між польскою суспільностю, піднєрана навїть великою частиною профєсорів до обмеженя науки клєсичних язиків; звїсний також антагонїзм до німецкої мови і малї в домостї учеників польських гімназій в тїй одинокїй свїтовїй мовї, яку може внєсти «високообразований Поляк» з науки в школах. Вкінці не без впливу на охоту до науки польского ученика остають, безнастанї наріканя, підношуванї в польскїй прасї на перетяженє учеників і за знєсенєм матури. Тож мимо легких клєсифікацій взагалї і частой протєкційности, не рїдко лучають ся по польських гімназіях нагальнї виступи розпаношєних гімназистів против профєсорів, чи то осїбною, чи грєміяльно. Про один такий в.ступ, який случив ся перед кількома днями, доносять нам з V гімназїї у

Львові. Ученики-недоїтки IV клєси не тїлько, що «випукали» нєлюбого їм учителя польскої мови п. Ш., але ще і обкидали єго — вправдї не яйцями, але ще небезпечнїшою, бо — твердою рїпою і рєштками ковбасок, так що учитель на силу мусїв утікати з клєси. Гарну молодїж виховують польскї гімназїї, гарних «гусаків» можна надїяти ся з такох гусєнат!

— Розбішена польска молодїж не найшовши упусти розбудженєм своїм диким істинкам пєнависти супротив Русинів, анї в бльокадї унїверситету, анї в профанації руских церков і монастирїв, намїряє — як довідуюмо ся — в иншїй достойнїй спосїб дати пїзнати себе свїтовї. Ото польскї академики — несє поголоска — мали намовити ремїсничу молодїж з тов. їм. Кїдїньского, щоби перед соїмом обкидали яйцями руских послів і о. митрополита Шєнцїцкогє в хвилї, коли будуть вертати в засїданя. Має се бути рекомєнєзата за обиджений мєстат кє. Фялка.

— Канонїзація кє. Фялка на «швєхпольскогє свєнтого» збуває ся не на жарти перед нашими счудованими очима. Очевидно, що мотивом сєї канонїзації є тїлько злоба против Русинів, бо кождей безсторонній чоловік оудить так єго давнїше шовіністичнє і нєгїднє поведєня з Русинами-академиками, коли був деканом, якї тепєрїннє становяско супротив безпрямой бльокадї унїверситету швєхпольскими шовіністам. Що-до сєго знаємо з певного жєрєла, що «швєхпольскї свєнти» кє. Фялка од-ржав від намїсника гр. Потоцкогє о стру вїстї мку за те, що припїмають овації бльокуючих академиків, одобрїши їх противзаконє дїланя, як також і пїзнїшою ухвалою сенату. Але те все не перешкаджає, щоби загїнотизований шовіністичними клїчами польскїй загал не робив з нєго народногє героя в нищеню Русинів. Впрочїм Швєхпольскї потребують також сєго спеціальнєго свєнтого. Отже насїлають кє. Фялковї рїжнї голди від поодиноких осїб, корпорацій і тїл а навїть... від Мєрїаньських содалїтїй. Теологїчний вїдїл краківского унїверситету навїть вже признав мєстат кє. Фялковї, бо пїше в своїм голдї, що він став жертвою замаху на корєля в кєроїсє-сїй на татї, докєнованого єго власною армією... До чєго може довести шовіністична коловатиця.

— Вон, на Камчатку! кричали бльокуючі унїверситет швєхпольскї гвардїсти до ємїшачих на унїверситет «русских студентоф». Та на жалє редакция «Галїчанїна» за пїзно довідала ся про те від «гєсєнадїоф членоф» Друга. Бо вразу виспїсала сїй мїшок зі вським сьмїтам, якє замїщує в кождїм своїм числї, наадаючи на руско-українську молодїж і рускї гімназїї, а тепєр, в гїду такої обиди своїх «вєдїкорускїх убєждєнїє», мусїть назад збирати порозспїновану погань, щоби може ще колись прадала ся против «українцоф». І так пїше «Галїчанїн» у вступнїй статї: «Такова рода аргументи, как тухлїя яйца, пускєются в ход тагда, кїгда лїца, профїгє которїх тая некультурная демонстрація направлєна, нєпрїстунї дїя разумнїх і культурнїх аргументоф. Вєспрос о том, аказала лї кє. Фялек прїстунїєм дїя разумнїх аргументоф, аставляєм пока что аткрїтїм...» З дальнїой статї виходить, що кє. Фялек «не аказала прїстунїєм дїя разумнїх аргументоф», отже, що посєреднєм тим самим «Галїчанїн» похваляє яєшно на унїверситетї Та і «нєдєля» би инакшє «аргументїровать» палочникам з Вєсєжєго Замку і вїдєнь-

ским «яїцєбоям», дарма що тепєр через загал нашой молодїжї лучїла ся нагода поругати Українцям.

— (§) Календар стїнний Рускогє Товариства педагогїчного. Від кількох лїт робить Р. Товариство педагогїчне, так дуже у нас дїяльнє і заслужєнє, правдиву прїєдлугу нашим бюрам, канцєларїям і взагалї рускїй суспільности вїдїючи стїнний калєндар. Тут однак позволюмо звєрнути собі увагу поважаного Вїдїлу товариства на одну хибу, що вкрала ся минулого року. І так коли давнїше друковано сєй калєндар бїльшими буквами, такими, якими друкують ся загално польскї і німецкї стїннї калєндарї, то в минулїм році вїдїно сєй калєндар дрїбнїм нєгїтовим друком. А сє справа в практицї не так то зовсїм байдужна. Такий калєндар вїкє з сєго призначєня висїть на стїнї, а користають з нєго в переважнїй частинї люди старшї з ослаблєним зором; тож можє собі представити їх муку, коли тепєр х чутє користати з сєго калєндаря. Тож про-ймо дуже пов. Вїдїл, щоби звєлив вернути до давнїшої практикї і заворядив, що-би стїнний калєндар друковано бїльшими і вїразнїйшими черєнками, а скалї стємпльовї в нїм що-би подавано бїльше чєткїми цифрами.

— В справї юзїлейного концерту Лисєнкогє. Просимо П. Т. Вїдїли поодиноких «Боянїв» і сьнївацких кружкїв, щоби звєлили подати нам в сїм тижнї точнє число членів своїх, що намїрили взяти участь в громаднїм юзїлейнїм концертї в чєстє Лисєнка у Львові. В сїдїючїм тижнї вилпє вїдїл «Союза» зголосившим ся Товариствам, кружкам сьнївацким як і поодиноким лїцям вїдповіднє число партитур з тих творїв, якї будуть виконанї в згаданїм концертї. При сїм просимо подати нам також, якї голоси (сопран, альт, тенор, бас) насїють на концерт і на яку адресу висїлати нотї? — Від Вїдїлу «Союза» муз. і сьпїв. Товариств у Львові» ул. Трьїбнєльска ч. 6: Анатоль Вєжнїннї, голова «Союза».

— «Три днї в Полтаві». На сю тему вїдбудє ся заходом Клубу Русиноф вїдчит проф. д-ра Кїрилла Студїньского в салї «Рускої Бєсїди» в пятницю завтра. Початок точно о 6 год. Вєступ 10 сотиків. Дохїд призначений на руску жїночу семїнарію у Львові. Просимо о найчисленнїйшу участь. — Вїдїл Тов-а «Клуб Русиноф».

— Вечєрнїцї з танцями заходом тов. «Кружєк укр. дївчат у Львові» вїдбудуть ся в суботу дня 24. с. м. в компатах тов. «Руска Бєсїда». Чїстєй дохїд призначений на руску жїночу семїнарію у Львові. Комїтет звєртає ся з прєсьбою до всїх членів руских товариств о численну участь. Вєступ від особи І. К. Дєбровїльнї дєтки на ту так важну і кнєпєчну в наших часєх інстїтуцію прїймає ся з подякою. — Комїтет.

— В Коломїї, в нєдїлю дня 25. с. м. вїдбудуть ся в салї «Народного Дому» о 4 год. пополудня звичайнї загальнї зб-рїя Фїлії Товариства педагогїчного, в котрї всїх членів Товариства запрошєть ся. За Вїдїл Товариства: Іван Раковскїй, гол. вл. Д. Корєнєвич, заст. голови.

— Артистично-викладова сєнция «Народного Дому» в Коломїї повїдомляє, що в нєдїлю дня 25. с. м. розкаже Вл. проф. Іван Раковскїй «Про осєновї пєсихологїї» (прє людську душу). Початок точно о год 6 вєчєром. Вєступ безплатнїй.

7) «Іржавець» поєма Тараса Шевченка.

Пояснєв Сидір Єлюк.

(Конець).

Друга, лїрична часть твору, а іменно перша єї половина, в якїй поєт стає в оборонї прав одної, низшої верствї против панів-гнобитєлїв, не виказує, на нашу гадку, нїякого впливу по сторонних поєтїв, бо і яка поєзия могла під тїм зглядом вїддїлувати бїльшє і сильнїшє, як єго власнє жїтє, жїтє єго родини і народу. Сам Шевченко ще недавно був крїпаком, в крїпацтвї стогнала і виростала єго сїмя, в неволї жив український народ. Шевченко знав долю крїпаків і вїдчував єї бїльшє і глєбшє, чим який нєбудь иншїй поєт, тому не потребовав їти в сїм напрямї за чужими взорами. Взором для нєго було єго минулє жїтє, доля єго сємї і народа. Тому годї нам згодити ся з висказом Дашкєвича, будьто би «вслїдъ за Мицкєвичемъ и Шевченко выступилъ противъ жестокосердїя и крїпостниковъ».) Чи треба було аж Мицкєвича, що-би у Шевченка вїтворила ся соціальна сьвїдомїсть?

1) Дашкєвич: «Отзвївъ о сочинєнїя Пєтрова», «Очерки украинской литературы XIX вѣка» стр. 209.

За те можна добачити деякїй вплив Мицкєвича на гєнєзу другої половини лїричної части, того уступу, в якїм звєнить патрїотично-національна струна. Поєт кличє:

«І все-то те лихо, все, кажуть, од Бога!
Чи вжєж Йому любє людий мордувать
І надтє убогу мою Україну?!
Що вона зрєбила? за що вона гинє?
За що її дїти в кайданах мовчать?»

Сї слова, сєй плач, се немєв би дальнїй вїдгомїн «Improwizacyi» Мицкєвича, який вїддєчи свою вїтчину в недолї, не в порівнаню драстичнїшє звєртає ся против сєї бєзсєрдєчности і нєсправєдливости, якїй зазнає єго вїтчина, а о яку посуджує самого Бога і кличє в розпущї:

«Patrzę na ojczyznę biedną,
Jak syn na ojca wplecionego w koło;
Czuję całego cierpienia narodu
Jak matka czuje w łonie bole swego płodu,
Cierpię i szaleję... A Ty mądrze i wesoło,
Zawsze rządźisz
Zawsze sądzisz,
I mówią, że Ty nie błędzisz!»

або на иншїм мїсци:

1) Adam Mickiewicz: Dzieła, tom drugi. «Dziady» część III, str. 241. На схожїсть тої части «Іржавця» з наведєним уступом «Improwizacyi» звєрнув увагу др. О. Колєсса: «Шевченко і Мицкєвич» стор. 70 (примїтки).

«Odezwij się, bo strzelę przeciw Twojej naturze!
Jeśli jej w gruzy nie zburzę,
To wstrząsnę całym państw Twoich obszarem;
Bo wystrzelę głos w całe obrębie stworzenia,
Ten głos, który z pokolenia pójdzie w pokolenia:
Krzyknę, żeś Ty nie ojcem świata
ale — —
(głos djabła) «Carem!»»

Лїтературна стїйність.

Коли порівнаємо обї части «Іржавця» з собою, то прїїдемо до перєсвїдченя, що перша єго часть, історична, є не в порівнаню слабшою від другої. Поєт, опираючи ся на звїсних єму історичних творак і народнїй мїснї, що так скажемо, парафразує останню. Через те брак в поєта того поєтичного розгону, сєї сили, яка пробиває ся в части другїй. До першої части можна, як нам видає ся, вповнї справєдливо примїнити отєї слова Пєтрова: «Шевченко меншє всего былъ копїистомъ и воспроизводителемъ устной народной украинской поэзии, и только въ болѣе слабыхъ своихъ произведенїяхъ онъ ближе подходит къ украинскимъ народнымъ пѣснямъ и думамъ. Мнѣніє это, хотя и висказаное Кулишемъ голословно, имѣетъ однако значительную долю правды на своей сторонѣ. Въ большихъ лучшихъ произведенїяхъ Шевченка на малорус-

1) A. Mickiewicz: Dzieła, tom II. (1898) «Dziady» część III, str. 242.

— **3 Самбора.** Виділ «Рускої Бесіди» в Самборі подає до відомости всіх своїх членів і гостей, що в суботу дня 24. жовтня розпочинає др. Іван Франко цикл своїх відчитів про Данто в сали Букетинського в Самборі. Ціна вступу: крісло 50 сот., місце стояче 20 сот. Початок о год. 8. вечером.

В сали готелю Букетинського в Самборі устроює в неділю дня 25. с. м. кружок драматичний стрийського руского касина аматорске представлене, знаменитої штуки в 4 діях Горького, «Міщани», граної на всіх більших сценах європейських театрів. Ціни місць: І-рядне крісло 2 К, II рядне 1.40 К, партер 50 сот. Білетів дістати можна в «Народній Торговлі» в Самборі а вечером в день представлення від 6. год. при касі. Початок о год. 7½. вечером. По представленю відбуде ся комерс.

— **Перед судом присяжних** І каденції у Львові відбудуть ся між иншими ще отсі розправи: дня 29. і 30. с. м. проти п. Івана Кунцевича, редактора «Комара» обжалованого о обиду чести о. Семенова; дня 3. падолиста проти Майлеха Гальперна з Золочева за обманства з чеками в краєвім бюрі сільнім; дня 6. падолиста проти Червенія, Вершхолка і Радзевича за убійство.

— **Сніжні замети.** Сегорічна зима загостила незвичайно скоро до знищеної градами і поведнями Галилеї. До голоду прибуває отже не менше грізний холод. Нані вправді прояснило ся над Львовом і сонце виглянуло з поза хмар по трех днях сніжної метелиці, однак мороз не уступає. Із стрийських гір доносять нам, що ще минулого тижня упали там великі сніги і настала зима в повній своїй величі. З Поділя наспіли вісти, що там падав в остатніх днях такий сніг як в зимових місяцях та покрив землю місцями в поле високо. Вчерашній вечірній селівничий поїзд з Грамалова до Бірок великих застряг в снігу межи Скалатом а Грималовом. Подорожні мусіли висісти з поїзду і возами дістали ся до Скалату, а поїзд з трудом завернув до Грималова. Нині сніг перестав падати, залізничий шлях заметено і рух поїздів відбуває ся без перепони.

— **Почетними крилошанами** руско кат. капітули в Перемишлі цісар іменував отсіх парохів і деканів: о. Григорія Кошетицького, о. Івана Лещанського і о. Маркія Мигуловича.

— **Знесене службових кавцій.** Wiener Ztg. оголошує санкцію закона про знесене службових кавцій.

— **Крадіж в церкві.** В Утишкові, золочівського повіта, невисліджений доси злодій украв в церковній скарбоні 1273 К 97 сот. Дивуємо ся, що ще є такі наївно-пероважні люди, котрі не складають церковних ошадностей в руских щадницях, але держуть їх в церковних скарбонах.

— **Огні.** В Опаци, стрийського повіта, згорів дім селянина Миколи Шкита, а в огні згоріла його 6-літня дочка. — В Угринові, відгаецького повіта, знищив огонь 4 господарства. — В Кросенку коло Перемишля згоріло дня 8. с. м. 13. селянських загород. — В Кінській улиці коло Майдану, православного повіта, знищив огонь 8 господарств. Шкода виносить понад 24.000 К. — В Ольшаниці коло Товмача погоріло оноді 13 господарств. Шкода виносить 17.000 К. — Вчера вибух пожар на залізничій станції в Белзці. Зго-

скомъ языкѣ, народное преданіе служатъ ему основной мотивъ, а иногда и нѣкоторыя детали, по мелкія, сравнительно слабыя стихотворенія Шевченка нерѣдко представляють изъ себя незначительную передѣлку украинскіхъ пѣсень и преданій.¹⁾

Інакше оцінюємо часть лірячню «Іржавця». Перша єї частина є, як сказав справедливо др. Франко, найвисшим обвиненєм панів-кріпостників за кривди, які терпів від них нарід. І перед тим ще писав Шевченко про справи соціальні народу; однак ніколи не висказав своєї досади так ярко, як тепер, ніколи не зобразив недолі народу так сильними словами, як в сій частині «Іржавця»:

„Як би розказать
Про якого небудь одного маґната
Історію правду, то перелякать
Саме-б пекло можна, а Данта старого
Полупанком нашим можна здивувать.“
Велична любов поета до України, яка велить ему звернутись до Бога з жалем на сї страшні кривди, яких зазнавав нарід, гллубина чувства, яким обнимає поет свою Україну, підносять літературну вартість цілости і ставить «Іржавця» поміж найкрасші твори Шевченка.

¹⁾ Петровъ: «Очерки укр. литературы XIX в.» стр. 356.

рив магазин і дома двох залізничних функціонерів. Шкода обезпечена виносить около 8.000 К.

— **Відгомін хліборобского страйку.** Окружний суд в Станиславіві засудив Федора Кланяка з Бучаччини за підбурюванє селян в часі минулорічного страйку на три тижні арешту. Кланяк зголосив відклик, і дня 19. с. м. відбула ся в тій справі розправа перед касаційним трибуналом у Відні. Трибунал уневажнив попередній вирок і засудив Кланяка на три дні арешту за переступок коаліційного закона.

— **Вісти з Буковини.** Великі вечерниці з танцями. Товариство українських студентів «Січ» в Чернівцях устроює вечерниці з танцями в суботу дня 7. падолиста в великій сали «Народного Дому» ул. Петровича ч. 2 в Чернівцях. Вступ від особи 3 К, білет родинний 10 К, Стрій для пань народний або візитовий, для мушци салюновий. Початок о год. ½. 9. вечером. За комітет: О. Свйгліж, студ. філ.

Демонстрація в черновецькім університеті. Дня 16. с. м. зайшла в екзамінаційній салі бурлива подія. Заворужене в численній аудиторії викликали дуже некорисні результати іспитові; наслідок того заворуженя був такий, що в сали відбули ся галасливі сцени, погашено лямпи і порозривано «славне» зелене сувно екзамінаційного стола і пр. Сїдуючого дня іспитів панував в аудиторії загальний спокій.

— **Вісти з півн. Америки.** В послідніх часах прибули до півн. Америки на власну руку: о. Петро Понятишин, безженний, докторанд з Фрибурга в Швайцарії і поселив ся в Ramey, Pa; о. Лев Юліан Левіцкай, жонатий, парох львівської аепархії, осів в Mahoney City, Pa; о. Йосиф Чаплинський, еромонах Ч. С. В. В. і секретар сего чина і має осісти в новоосновуючій ся парохії в St. Louis, Mo.

— **Інтересний процес** відбув ся оноді перед цивільним судом у Відні. Справа була отся: Якийсь Гольцштайн приєлав був міністерству скарбу ще за часів міністра д-ра Біліньского проєкт оподаткованя залізничних білетів і за сього гадку жадав винагороди 300.000 К. Проєкт сей пішов тоді до коша, але перед двома літами використано проєкт Гольцштайна, але він нагороди не одержав. Гольцштайн видав отже австрійському скарбови процес о тах 300.000 К.

При розправі заступник фіскуса доказав, що правительство мало такий проєкт вже в р. 1876, а обробив его один з урядників міністерства. Супроти сего суд віддалив Гольцштайна з его претенсіями.

— **3 залізниць.** «Газета Львівська» в дия 13 жовтня с. р. оголошує розписанє оферт на винайм реставрації на новім двірці залізничім у Львові. Нові (видані в р. 1903.) відмінні від дотеперішних, постанови дотично виношеня оферт і бльших вимінок при винаймі реставрації можна переглянути а зглядно дістати безплатно у Відділі руху II поверх двері ч. 231 ц. к. Дирекції зал. держ. спис убікацій, призначеня до ужитку арендаря і засягнути всяких пояснень в тій справі. В ціля обезлики належитого додержаня оферта, мають оференти рівночасно з внесенєм оферти але віддільно від неї зложити в касі ц. к. Дирекції зал. держ. у Львові надіюм в висоті 5%, від запованого річного чиншу. Оферти зладжені на звичайнім листовім формулярі, заосмотрені стемплом на одну корону враз з двома остемпльованими примірниками подрібних вимінок мають бути власноручно підписані і заосмотрені написюю «Оферти на наєм реставрації у Львові». Речинець до виношеня сих оферт є 10. падолиста 1903, 12. год. в полудни.

— **3 перемискої епархії.** Презенти одерж: оо.: Іван Комарницький на Трускавець і Ал. Говда на Боднарку. Канон. інституцію одерж: Волод. Дуркот на Мисцеву і Вол. Левіцкай на Грознову. О. Роман Стедів одержав завідательство в Цариньскім, о. Юрій Генсборовский установлений самостійним сотрудником в Кальніці. Правительством продовжило на один рік дотацію для прив. сотрудників: в Волощі, Турках коло Бишева, Стебнику, Корчев, Ванівці і в Новім Місті.

— **3 станиславської епархії.** О. Іван Глібовицький з Качки зрезигнував з презенти на парохію Сажавку. — Дійсним єзупольским деканом іменованій о Теоф. Петрушеніч, а містодеканом о. Йос. Банасевич. — Дійсним деканом станиславським іменованій крил. Вас. Богонос, а першим містодеканом о. Стеф. Комарницький. — На конкурс з речинцем до 1. грудня розписані парохії: 1) Ромашівка (пововно), 2) Вижиця, 3) Комарів, 4) Стрільче і 5) Тисьмениця. — Від конкурсного іспиту увільнений на один рік о. Волод. Лисинецький з Садагури. — Увільнені: Нест. Гавацький від сотрудництва в Печеніжині, Йос. Вигнанський від прив. сотрудн. в Ягольниці і Ант. Казновский від прив. сотрудн. в Звинячі. — Введені: Йос. Джейджера, бувший учитель тернопільської гімназії, яко сист. сотрудник в Печеніжині і Мих. Струминський яко завідатель Івана золотого. — Правительством признало на один рік дотацію для прив. сотрудників: в

Вербівці коло Чорткова, Семаківцях к. Городенки, Тисьменичанах і в Мельниці. — Власть відправляти дві літургії одержали: Юст. Горняк в Тязові і Апол. Сімович в Снятині. — Науку релігії в школах поручено: Ник. Бутковскому в Монастирських, Тад. Рогошевскому в Бучачи, Апол. Сімовичеві в нововідкритій реальній школі в Снятині і в нар. школі на Балках і Ал. Дикому (на час відпустки д-ра Григ. Литвиновича) в женській видділ. в Станиславіві.

Священник станисл. епархії о. Спир. Кархут іменованій дійсним учителем при перемиській гімназії. — До дух. львівської семинарії прийняті на перший рік богословія: 1) Іван Маркевич, 2) І. Гуляй, 3) І. Шпитковський, 4) Ник. Огоновский, 5) Ант. Наконечний, 6) Адр. Зафіовский, 7) Меч. Радловский, 8) Конст. Карачевский, 9) Вас. Яшан, 10) Евг. Конкевич, 11) Вол. Рогужинський, 12) І. Слободян, 13) Дм. Вахняк, і 14) Ів. Козоровский. — В пропозицію прийняті: на Пилатківці, дек. скальського: Станислав Пар; на Яворів, дек. косівського: 1) Михайло Бабяк, 3) Діоніз Балицький, 3) Конст. Мудрак, 4) Вас. Глібовицький, 5) Іван Ульяновський, 6) Григ. Процак, 7) Онуфрій Вергун, 8) Юрій Жолкевич; на Сажавку, дек. надвірнянського: 1) Ізидор Бибикевич, 2) Іван Глиньский, 3) Николай Смалко, 4) Михайло Садовский, 5) Михайло Бабяк, 6) Йосиф Кисілевский, 7) Конст. Мудрак, 8) Евген Данилович, 9) Алекс. Базилевич, 10) Іван Ульяновський і 11) Мих. Сімович; на Хомяківку, дек. тисьменицького: Мих. Дурдела; на Лосці, дек. скальського: 1) Автоном Левіцкай, 2) Льонгин Федоровский, 3) Мих. Дроздовский; на Цигани, дек. скальського: 1) Григ. Козицький, 2) Дм. Курдидик і 3) Мих. Дроздовский; на Шупарку, дек. кудриньського: 1) Сев. Стрільбицький, 2) Ів. Ульяновський, 3) Асекс. Капустинський, 4) Іван Коцьк, 5) Ярослав Луцик, 6) Авксентій Глібовицький і 7) Іван Сіменович; на Ворону, дек. тисьменицького: 1) Іван Глиньский, 2) Йосиф Смеречинський, 3) Іван Калитчук, 4) Іполит Бабяк і 5) Мих. Дурдела; на Іванівку, дек. гусятинського: 1) Щасний Пісцьоровский і Петро Саврій; на Коломию, дек. коломицького: 1) Данило Бахталовский, 2) Іерон Кмицикевич з Фраги, 3) Мих. Левіцкай з Вербіжа, 4) др. Николай Семенов, 5) Йос. Банасевич, 6) Вас. Мотюк і 7) Клим Кульчицький; на Олешків, дек. снятинського: 1) Юл. Герасимович, 2) Ал. Решетилевич, 3) Іос. Левіцкай, 4) Вас. Новицький, 5) Тендозій Курпак і 6) Антін Дмитраш; на Погорівку, дек. черновецького: 1) Петро Саврій і 2) Дм. Курдидик.

Пам'ятаймо на Товариство зпомоги церков мени св. Петра у св. Юра у Львові і вступаймо громадно в его членн. — Членська вкладка виносить: 1 К від особи а 5 К від церкви, громади, брацтва, товариства і т. п. річно і 1 К вишового одворазово.

Послідні вісти.

— **На нинішнім засіданю сойму** перед приступленєм до денного порядку пос. Олесницький іменем руского соймового Клубу запитав голову шкільної комісії, коли предложить справу станиславської гімназії. Краєвий маршалок відповів на те, що ні голова ні місто голова шкільної комісії не присутині в тій хвилі на сали, але завтра один з них відповість в тій справі.

Осіля приступлено до читаня звітів-краєвого видділу.

Телеграми

з дня 22. жовтня.

Рим. Аґенция Стефаніого доносить: На вчерашній кабінетовій радї президент міністрів Запарделі повідомив, що після попередної ухвали кабінету зголошує свою димісію в наслідок лихого стану здоровля. Заразом цілий кабінет порішув внести свою димісію.

Лондон. Daily Telegraph доносить з Риму, що папа Пії Х почав неофіціальні пересправи з італійским правительством, в який спосіб можна би найти modus vivendi межи Ватиканом а королівством Італії.

Софія. Македонські комітети рішучо перечать, немов би Борис Сарафов погиб.

Лондон. Бюро Райтера доносить з Токію про рухи російского війська на границі кореаньської. Япаньска праса уважає сей стан непевним і не виключає можливости війни.

